

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 8 Bender
al Administrației Naționale a Penitenciarelor
la 17 februarie 2026**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

Ceslav PANICO, Președintele Consiliului, Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Vasile COROI, membru al Consiliului, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului,
Iuliana CUREA, membră a Consiliului,
Gheorghe BOSÎL, membru al Consiliului,
Iurie LEVINTE, membru al Consiliului,
Marcel MORARU, membru al Consiliului.

I. Preliminarii

La data de 17 februarie 2026, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul) au efectuat o vizită preventivă la Penitenciarul nr.8 Bender (în continuare P-8) din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor (în continuare ANP).

Numele membrilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii ce au participat la vizită:

- Gheorghe BOSÎI
- Marcel MORARU
- Iuliana CUREA
- Iurie LEVINTE

Obiectivul general:

Opțiuni sau cumulativ:

- Evaluarea comprehensivă/examinarea tratamentului persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea și a condițiilor materiale de detenție, de la momentul plasării în instituție până la transfer sau liberare, formularea de recomandări bazate pe standarde naționale și internaționale pentru prevenirea torturii și altor rele tratamente¹, precum și cele formulate în baza vizitelor anterioare ale CpPT.
- Examinarea nivelului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul rapoartelor elaborate urmare vizitei preventive din data de 13 noiembrie 2021 și vizitei din data de 28 iunie 2024.

Mandatul:

- Vizita se desfășoară în baza mandatului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii în Republica Moldova, în conformitate cu Legea Nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) și cu Protocolul Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (OPCAT), semnat la New York la 18 decembrie 2002.
- Pentru a efectua vizite preventive și de monitorizare, Consiliul pentru Prevenirea Torturii nu înștiințează în prealabil și nici nu cere permisiunea vreunei autorități. Membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute.
- Vizita implică acces nerestricționat și neanunțat în orice loc de privare de libertate, acces deplin la toată documentația relevantă tratamentului persoanelor private de libertate și

---

1

https://www.coe.int/en/web/cpt/standards?p_p_id=com_liferay_journal_content_web_portlet_JournalContentPortlet_INSTANCE_rmo9MHZGnl46&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&com_liferay_journal_content_web_portlet_JournalContentPortlet_INSTANCE_rmo9MHZGnl46_languageId=ro_RO#p_com_liferay_journal_content_web_portlet_JournalContentPortlet_INSTANCE_rmo9MHZGnl46

dreptul de a purta interviuri confidențiale cu persoanele private de libertate și cu personalul locului de detenție.

- Se interzice ordonarea, aplicarea, admiterea sau tolerarea oricărui tip de sancțiune, precum și prejudicierea în alt mod a unei persoane sau organizații pentru comunicarea oricărei informații, veridice sau false, membrilor Consiliului și altor persoane care îi însoțesc în exercitarea atribuției de prevenire a torturii.

Vizita este efectuată conform metodologiei vizitelor preventive a CpPT.

Cooperare:

Accesul membrilor *Consiliului* pe teritoriul instituției a fost realizat fără impedimente.

La începutul vizitei, membrii echipei au avut o scurtă discuție cu directorul instituției penitenciare, domnul Sergiu Mîrzac, care a oferit informații generale despre instituție, situația cu referire la nivelul de ocupare al deținuților, tipurile de muncă a acestora, problemele legate de siguranța condamnaților. Totodată, necesită menționat că s-a oferit suport pentru accesul membrilor Consiliului pe teritoriul instituției.

Membrii echipei CpPT au avut acces neîngrădit în toate spațiile din cadrul instituției, la toate registrele solicitate, precum au avut posibilitatea și de a purta discuții confidențiale individuale și în grup cu persoanele condamnate la privațiune de libertate. Personalul a manifestat deschidere și cooperare.

În cadrul vizitei au fost monitorizate: blocurile de detenție a persoanelor condamnate la privațiune de libertate (sectoarele 1, 2) pentru deținerea persoanelor private de libertate și sectorul pentru deținerea condamnaților ce se dețin în cadrul sectorului de deservire gospodărească, la fel sectorul pentru deținerea persoanelor ce au solicitat asigurarea securității personale conform art. 206 din Codul de Executare - izolatorul disciplinar, carantina), blocul medical, curțile de plimbare, spații pentru activități, blocul alimentar precum și încăperi pentru personalul instituției (serviciul siguranță și regim).

II. Desfășurarea vizitei. Informații generale despre instituția vizitată

În temeiul Hotărârii de Guvern nr. 437 din 15.05.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP), Penitenciarul nr.8-Bender este amplasat în or. Bender², într-o zonă cu risc sporit de securitate, este o instituție subordonată ANP, are statut de instituție penitenciară de **tip semiînchis**, în care își ispășesc pedeapsa condamnați maturi de gen masculin.

Penitenciarul nr.8 Bender funcționează din anul 1961 și este amplasat în orașul Bender în zona de securitate, teritoriu aflat sub controlul efectiv al autorităților neconstituționale transnistrene. Penitenciarul cuprinde mai multe clădiri vechi, trei blocuri de detenție (în fiecare câte 25-130 deținuți), care în mare parte sunt spații locative de capacități mari, precum și o unitate de tip celulă

---

² <http://www.anp.gov.md/harta-sistemului-penitenciar>

utilizată pentru deținuții care au solicitat protecție în baza art. 206 din Codul de Executare, spații care anterior erau încăperile izolatorului disciplinar. Conform schemei de amplasare, în cadrul Penitenciarului nr.8 – Bender, persoanele repartizate pentru executarea pedepsei privative de libertate, sunt cazate în cadrul a 2 sectoare de detenție, fiind asigurat în măsură egală pentru toți condamnații măsurile minime necesare fără de admiterea a careva discriminări. Acestea sunt constituite din 6 blocuri locative, și încă 2 ce la momentul vizitei erau neutilizabile, având nevoie de reparație/ amenajare capitală. Sectorul 1 are 4 blocuri și 12 secții locative. Sectorul 2 la fel este împărțit în 12 secții locative. Izolatorul disciplinar dispune de 8 celule.

Pe lângă spațiile destinate pentru detenția condamnaților, în interiorul penitenciarului există: bloc alimentar, teren sportiv, baie, bloc medical, un bloc administrativ destinat activității serviciilor regim și siguranță, la fel spații pentru activitățile de reintegrare desfășurate cu condamnații etc.

Infrastructura instituției penitenciare **este învechită și depășită**, prezentând un nivel ridicat de uzură, ceea ce inevitabil afectează eficiența măsurilor și procedurilor de securitate și siguranță.

Activitatea instituției este puternic influențată de specificul amplasării în zona de securitate și întâmpină dificultăți în ceea ce privește plasarea deținuților în penitenciar, precum și transferul acestora către alte instituții penitenciare din republică. În același timp, persistă probleme și în ceea ce privește transportarea produselor alimentare și altor bunuri necesare desfășurării activității instituției, din cauza amplasării acesteia pe un teritoriu care nu se află sub controlul autorităților constituționale.

În aceste condiții, administrația este nevoită să solicite sprijinul forțelor de menținere a păcii sau al Ministerului Afacerilor Interne pentru a putea asigura livrarea bunurilor necesare. Membrii CpPT au remarcat că în ultimii ani Administrația Națională a Penitenciarelor a depus eforturi pentru îmbunătățirea infrastructurii Penitenciarului nr.8. A fost modernizat și amenajat blocul medical al instituției finanțat prin Programul național pentru activități de reintegrare, gestionat de Biroul politici de reintegrare, cu accent pe asigurarea unui sistem autonom de alimentare cu energie electrică, inclusiv instalarea unui generator de rezervă care asigură independența energetică a secției medicale.

Aceste lucrări au fost parte integrantă a unui pachet mai amplu de proiecte de modernizare implementate la Penitenciarul nr. 8 Bender în perioada 2020 –2025. Printre alte componente finanțate prin același program se regăsesc instalarea unui sistem de purificare a apei din fântâni arteziene, precum și dotarea izolatorului etc.

Cu părere de rău, rămân actuale problemele legate de lipsa centralizată de apă potabilă, canalizare și energie electrică, chiar dacă administrația penitenciarului a înaintat repetat demersuri către instituțiile specializate din or. Bender cu privire la conectarea centralizată la

servicii. Această situație persistă în contextul în care, Penitenciarul nr.8 Bender a fost debransat de la serviciile comunale de bază, respectiv de la rețelele de energie electrică, apă, canalizare și termoficare, încă din anul 2003³, iar numărul persoanelor private de libertate în ultimii ani este în creștere.

La momentul vizitei în penitenciar se dețineau 205 persoane (indicator în creștere constantă, sfârșitul anului 2024 – 153 condamnați / sfârșitul anului 2025 – 201 condamnați). la capacitatea de 279 locuri, dintre care: condamnați aflați în sectorul de deservire gospodărească 27 persoane, condamnați în regim inițial 33 persoane și 11 persoane în sectorul pentru condamnați separați pe motive de securitate conform art.206 CE RM

Conform schemei de încadrare a personalului Penitenciarului nr.8-Bender, în prezent statele de personal constituie 98,5 unități: sunt 32 funcții de ofițeri, 61 funcții de agenți și 5,5 funcții de personal contractual. La momentul vizitei 7,5 funcții erau vacante, dintre care 3 funcții sub moratoriu, 4,5 funcții vacante ce urmează a fi completate.

Analizând datele cu referire la numărul de condamnați la zi – 205 persoane și efectivul de personal angajat la zi, de 94 de persoane, rezultă un raport de aproximativ 2,2 deținuți la un angajat. Dacă raportăm aceste cifre la statisticile SPACE I 2024⁴ (Statisticile Penale Anuale ale Consiliului Europei media europeană se situează în jurul valorii de 1,6 deținuți la un angajat, instituția ar avea nevoie de aproximativ 175 de angajați conform statelor de personal, adică de 77 persoane în plus față de efectivul actual. Actualmente, în termeni procentuali, penitenciarul funcționează cu circa 56% din personalul necesar pentru a se alinia la media europeană. Raportul scăzut personal/deținuți poate afecta implementarea eficientă a programelor, reduce calitatea supravegherii, crește stresul asupra angajaților și limitează capacitatea instituției de a respecta standarde naționale și internaționale, care subliniază necesitatea unui personal suficient pentru operarea sigură, umană și orientată spre reabilitare a penitenciarelor.

Gradul de ocupare

Numărul persoanelor plasate în Penitenciarul nr.8 pentru prima dată a trecut peste 200 de persoane în anul 2025 (la momentul vizitei - 205 persoane), ultimii 8 ani această cifră fiind între 103 și 153 persoane⁵. Cu toate că numărul deținuților nu depășește capacitatea instituției, membrii Consiliului au identificat spații suprapopulate în anumite sectoare. La fel ca și în alte instituții vizitate anterior, Consiliul a constatat prezența tratamentului diferențiat și repartizarea inegală în spațiile de trai, unii deținuți fiind plasați în secții supraaglomerate cu condiții nesatisfăcătoare de detenție.

---

³ A se vedea și hotărârea CtEDO *Pocasovschi și Mihaila v. Republica Moldova și Rusia*, nr. 1089/09, 29 august 2018, <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-183205> , traducere în limba română <https://agent.gov.md/wp-content/uploads/2019/02/POCASOVSKI-AND-MIHAILA-v.-MDA-+-RUS-ROM.pdf>

⁴ <https://www.coe.int/en/web/prison/space>
https://wp.unil.ch/space/files/2025/09/250924_rapport-space-i-2024.pdf

⁵ <https://www.penitenciar.gov.md/index.php/raport-statistic-date-statistic>

În penitenciar există 4 sectoare distincte pentru deținerea persoanelor private de libertate, sistemul de clasificare și repartizare nu are criterii de individualizare bazate pe nevoile și riscurile deținuților. Repartizarea este neoficial realizată *de facto* pe criterii oferite de subcultura infracțională (sectorul nr.1 - persoane care fac parte din nivelul de jos al subculturii infracționale (47 pers.), sectorul nr.2 - condamnați din casta superioară și medie (131 pers.), izolatorul disciplinar unde se dețin condamnații ce au solicitat securitate personală în baza art.206 CE RM (11 pers.) și un sector deservire gospodărească (27 pers.)).

Separarea categoriilor de deținuți

Regulile 51 și 52 ale Regulilor Penitenciare Europene REC (2006)² descriu clar necesitatea aplicării unui tratament (modul și condițiile de executare a pedepsei, nivelul de siguranță) diferențiat condamnatului, stabilirea parcursului acestuia, în decursul executării pedepsei privative de libertate, ca urmare a evaluării nevoilor și riscurilor acestuia⁶.

Totuși, aceste recomandări privind tratarea diferențiată a condamnaților nu pot fi respectate integral în practică, deoarece infrastructura existentă nu permite aplicarea efectivă a acestor cerințe, în jur de 79% condamnați se dețin în spații comune mari de tip ”baracă” sau celule cu un număr mare de deținuți (de la 24 până la 69 m²). Un asemenea tip de cazare favorizează tensiunile și riscul de violență, reduce posibilitatea unei supravegheri reale și face imposibilă separarea efectivă a deținuților în funcție de categorie, regim și profil criminogen. În lipsa unor dormitoare de capacitate mică și a unor sectoare distincte și delimitate, individualizarea executării pedepsei rămâne una preponderent formală. Astfel, în locul unei repartizări bazate pe evaluarea individuală a riscurilor și nevoilor, în contextul în care instituția nu dispune de suficiente mecanisme și spații pentru a asigura o separare reală pe criterii legale, se creează condiții în care angajații penitenciarului ajung să realizeze repartizarea deținuților și organizarea efectivă a detenției ținând seama și de regulile subculturii infracționale.

Această problemă este descrisă în ultimul raport CPT din 2025, ce a constatat că „încă nu există o evaluare adecvată a riscurilor și a nevoilor persoanelor la admiterea lor în închisoare și nici o clasificare a persoanelor pentru a identifica penitenciarul, blocul sau celula în care ar trebui plasate”⁷.

În acest sens, Consiliul reiterează recomandarea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT) din 2023 privind **„punerea în aplicare a unui sistem adecvat de evaluare a riscurilor și nevoilor, clasificare și repartizare individuală a persoanelor aflate în detenție pentru a se asigura că acestea nu sunt expuse altor deținuți care le-ar putea cauza prejudicii, ținând seama în mod corespunzător de riscul pe**

⁶ <https://rm.coe.int/16804c8d9a>

⁷ Punct.52 <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-publishes-report-on-its-2025-ad-hoc-visit-to-the-republic-of-moldova>

care anumite persoane aflate în detenție îl pot prezenta pentru alți deținuți, prin promovarea sau impunerea ierarhiei informale ale deținuților”⁸.

Reforme majore, schimbări

În ultimii ani instituția penitenciară a realizat reparații în mai multe spații destinate atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru angajații penitenciarului. În 2025, a fost realizată reparația capitală în izolatorul disciplinar și amenajarea încă a 3 celule, asigurarea lor cu sistemul de căldură, apă și lumină. La fel au fost desfășurate reparații capitale ale anumitor spații destinate pentru angajați, totodată a punctelor ce asigură securitatea (gardul de preîntâmpinare, încăperi pentru serviciul de siguranță), spații pentru păstrarea anumitor produse, precum și uscătoria de haine.

Incidente majore

Comparativ cu anul 2024, odată cu creșterea numărului de persoane private de libertate (+52 condamnați) a crescut și numărul de: leziuni corporale raportate (+3 cazuri), automutilări (+14 cazuri), refuzul de hrană (+1 caz), altercații (+9 cazuri), atac asupra personalului (+3 cazuri), un caz de evadare a doi condamnați.

Nu au fost înregistrate cazuri de tentativă de suicid sau suicid.

III. Tratamentul persoanelor private de libertate

Tratamentul din partea personalului instituției

În cadrul vizitei și discuțiilor membrilor Consiliului cu persoanele private de libertate, nu au fost înregistrate plângeri privind presupuse abuzuri fizice comise de angajații instituției sau de alți deținuți. În același timp, unii condamnați și-au exprimat nemulțumirea față de comportamentul anumitor membri ai personalului. Din discuțiile individuale purtate cu deținuții aceștia sesizează mai degrabă lipsa acțiunilor de asigurare a protecției sau pasivitate în satisfacerea solicitărilor, tratament inechitabil.

Membrii CpPT au observat în continuare existența unor relații informale puternice între deținuți, alimentate și menținute de fenomenul subculturii criminale, care rămâne vizibil în cadrul instituției. Cu toate acestea, membrii CpPT constată, în continuare, persistența relațiilor informale între condamnați, precum și existența unor forme de discriminare și tratament diferențiat în cadrul instituției penitenciare, generate de fenomenul subculturii criminale și tolerate tacit de către

---

⁸ Raport către Guvernul Republicii Moldova privind vizita ad hoc în Republica Moldova efectuată de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT) în perioada 5-13 decembrie 2022, CPT/Inf (2023) 27, punctul 36 <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-publishes-report-on-its-2022-ad-hoc-visit-to-moldova>

personalul penitenciarului. Menținerea acestui fenomen amplifică riscul producerii unor situații de abuz fizic și psihologic între deținuți.

Un indicator relevant al existenței și extinderii acestui fenomen îl constituie creșterea numărului de cereri privind asigurarea securității personale, formulate în temeiul art. 206 din Codul de executare al Republicii Moldova. Potrivit informațiilor disponibile, majoritatea deținuților care solicită această măsură invocă refuzul de a se conforma regulilor informale impuse în mediul de detenție, cum ar fi participarea la jocuri de cărți, achitarea unor plăți lunare către alți deținuți sau alte obligații neoficiale, solicitarea securității personale fiind percepută de aceștia ca singura modalitate de a evita abuzurile. Este semnificativ faptul că numărul acestor cereri a crescut considerabil în anul 2025, ajungând la 59, comparativ cu 29 cereri în anul 2024.

De asemenea, similar constatărilor efectuate în cadrul vizitelor anterioare, s-a observat că anumite categorii de deținuți nu beneficiază de acces egal la unele spații comune sau au acces restrâns la acestea.

Consiliul subliniază că tolerarea sau ignorarea practicilor informale și a tratamentului diferențiat poate genera riscuri sistemice pentru siguranța persoanelor private de libertate și poate conduce la încălcări ale obligațiilor statului în temeiul Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special ale art. 3 și art. 14

În acest context, CpPT recomandă administrației penitenciarului să adopte și să implementeze, în regim prioritar, măsuri concrete și verificabile orientate spre prevenirea și eliminarea oricăror forme de tratament discriminatoriu față de persoanele private de libertate.

Pe parcursul anului 2025 s-a micșorat numărul de cazuri privind utilizarea forței fizice și mijloacelor speciale comparativ cu anul 2024, înregistrându-se cu 12% mai puține cazuri, cu toate că numărul deținuților a crescut cu 34% în anul 2025.

În schimb, a crescut numărul abaterilor disciplinare, care potrivit Registrului de abateri disciplinare, constituie 173 abateri (114 în anul 2024).

Transportarea deținuților este asigurată de reprezentanții penitenciarului. Consiliul a semnalat și în rapoartele sale anterioare din 2018 și 2021⁹ că mijloacele de transport utilizate pentru escortarea persoanelor private de libertate continuă să nu fie adaptate pentru efectuarea transportului în condiții de siguranță și securitate. Aceste vehicule nu corespund standardelor minime aplicabile transportării deținuților și nici exigențelor CPT în această materie, în special din perspectiva

---

⁹ <https://ombudsman.md/post-document/raport-privind-vizita-de-monitorizare-efectuata-de-membrii-consiliului-pentru-prevenirea-torturii-in-penitenciarul-nr-12-bender-pe-data-de-13-noiembrie-2021-2/>

obligației statului de a garanta siguranța personalului și a persoanelor escortate, condiții materiale adecvate și protecția sănătății.

CpPT își exprimă în continuare îngrijorarea profundă față de procedurile și practicile defectuoase și nesecurizate prin care sunt transportate persoanele deținute de către Penitenciarul nr. 8 Bender, în special în cazul escortării acestora către alte instituții. În aceste condiții, Consiliul își menține suspiciunea rezonabilă că modalitatea de transportare a deținuților din și spre Penitenciarul nr. 8 Bender poate echivala cu un tratament inuman și degradant.

Securitatea deținuților și violența între deținuți

Configurarea, infrastructura și problemele logistice ale penitenciarului nu oferă posibilitatea de a asigura siguranță și securitate atât persoanelor private de libertate cât și personalului penitenciarului.

În lipsa unei alimentări constante cu electricitate, funcționarea continuă a sistemelor de supraveghere și intervenție nu poate fi asigurată, ceea ce reduce semnificativ capacitatea administrației de a monitoriza spațiile de detenție, de a preveni abuzurile, a reacționa prompt în situații de risc și amplifică vulnerabilitatea instituției din perspectiva securității. Această situație limitează controlul efectiv al personalului asupra comportamentelor și relațiilor dintre deținuți, sporește riscul producerii incidentelor și al abuzurilor și generează un climat de nesiguranță atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru angajații penitenciarului.

Chiar dacă personalul efectuează patrulare frecvente, pentru a observa activitățile în care sunt implicați deținuții și comportamentul acestora nu putem spune cu certitudine că personalul deține controlul în cazul acestor spații, iar toți cei ce sunt cazați în astfel de condiții sunt vulnerabili și pot trăi stări de lipsă de siguranță¹⁰.

În astfel de condiții, personalul penitenciarului lucrează într-un mediu în care propria siguranță nu este pe deplin asigurată. Această situație face ca, în practică, angajații să ajungă uneori dependenți de deținuți, deoarece nu dispun de suficiente mijloace reale de control. În același sens, ultimul raport al CPT, după vizita din iunie 2025, constată că personalul continuă să tolereze tacit ierarhiile informale dintre deținuți. Mai mult, în unele cazuri, se creează impresia unei înțelegeri de fapt, în care liderii informali mențin ordinea și disciplina între deținuți, iar personalul rămâne pasiv.

Membrii CpPT, în continuare, constată prezența relațiilor tensionate cauzate de fenomenul subculturii criminale. Un indicator al prezenței acestui fenomen este segregarea pe anumite grupuri ale deținuților, începând cu grupul celor liderilor informali, până la grupul ”de umiliți”. Segregarea

---

¹⁰ <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-siguranța-si-securitatea-detinutilor-in-sistemul-penitenciar-al-republicii-moldova-realitati-si-perspective/>

este favorizată de atitudinea diferită față de deținuți din partea personalului instituției, fapt ce se realizează prin plasarea acestora în condiții de detenție semnificativ diferite. Astfel, Consiliul a observat, dar și deținuții au relatat faptul că unii condamnați se bucură de mai multe facilități (de exemplu – spații de trai mai mari, spații comune folosite doar de un anumit grup de condamnați), ceea ce confirmă prezența discriminării și tratamentului diferențiat în instituția penitenciară, susținut tacit de către angajații penitenciarului. Excluderea condamnaților „umiliți” de la accesul la apa filtrată (primesc apă filtrată în butelii mari de la condamnații care sunt implicați la muncă) și alte spații indică că aceștia sunt discriminați în mod constant în instituție.

Consiliul atenționează că lipsa unor măsuri proactive din partea administrației penitenciare pentru a combate segregarea informală și pentru a asigura tratament egal tuturor deținuților riscă să conducă la perpetuarea unor practici contrare standardelor internaționale privind tratamentul persoanelor private de libertate.

În linii generale, deținuții plasați pentru protecție conform art. 206 din Codul de Executare, pe parcursul aflării în blocul de detenție, se simt în siguranță, or restul deținuților din masa generală nu au acces în blocul lor. Însă condițiile și regimul potrivit art. 206 din Codul de Executare presupune o agravare drastică a condițiilor de detenție (pentru detalii, a se vedea capitolul cu referire la condițiile de detenție mai jos). Astfel **aceste persoane sunt de facto pedepsite urmare faptului că au solicitat protecție de ierarhia informală a deținuților, or condițiile în care sunt plasate sunt foarte proaste.**

CpPT atrage atenția asupra faptului că, în comparație cu anul 2024, numărul leziunilor corporale a crescut, iar o parte semnificativă dintre acestea prezintă semne clare de violență între deținuți. Această situație confirmă influența puternică a subculturii infracționale asupra condițiilor reale de executare a pedepsei și relevă existența unui risc sporit de tratamente inumane sau degradante în penitenciar.

În anul 2025, în „Registrul de leziuni corporale și automutilări” au fost înregistrate 69 cazuri de leziuni corporale (+11 cazuri față de anul 2024), 31 din acestea fiind automutilări (cu 14 cazuri mai multe decât în 2024). Din numărul de leziuni, cea mai mare parte din cazuri sunt leziuni ce descriu traume care, în mod obișnuit, ridică suspiciuni de agresiune fizică intenționată, nu de situație accidentală. De cele mai dese ori, condamnații refuză să ofere informații despre originea leziunilor, iar explicațiile oferite, sunt evazive, care cel mai des probabil nu corespund adevărului (nu sunt credibile): ”am căzut de pe pat”, ”s-a alunecat la baie”, ”din neatenție a alunecat pe scări” etc.

Mulți dintre deținuți ascund originea reală a leziunilor/traumelor, cel mai probabil din teamă de represalii din partea altor deținuți sau din neîncredere că administrația i-ar putea proteja.

IV. Garanțiile fundamentale împotriva torturii și altor rele tratamente

Informație privind drepturile

Deținuții sunt informați despre drepturile și obligațiunile lor odată cu intrarea în instituția penitenciară. Totodată, există panouri informative pe care sunt afișate informații referitor la: regimul zilei, meniul zilnic, modele de cereri, adrese a diverse instituții, legislația execuțional-penală etc. Panourile informative sunt amplasate pe coridoarele instituției, și în zone în care circulă aceștia. Consiliul recomandă un număr mai mare de panouri informative cu informații despre instituții și autorități la care se pot adresa persoanele private de libertate pentru asigurarea drepturilor acestora.

Mecanisme de depunere a plângerilor

Majoritatea deținuților intervievați de membrii CpPT au afirmat că pot depune plângeri împotriva personalului penitenciarului în cazul unor eventuale abuzuri. Totuși, această afirmație ridică unele rezerve în ceea ce privește posibilitatea exercitării libere și confidentiale a dreptului de a adresa plângeri către instituții din afara penitenciarului, în lipsa unui sistem direct de colectare a corespondenței de către Î.S. „Poșta Moldovei”.

În prezent, întreaga corespondență expediată de deținuți este colectată de un angajat al penitenciarului, desemnat în acest sens prin ordinul directorului, după care este transportată la subdiviziunea Poștei Moldovei din satul Varnița, aflat sub controlul autorităților constituționale. O asemenea procedură poate afecta garanțiile privind accesibilitatea și confidențialitatea mecanismelor externe de plângere, precum și buna funcționare a acestora, inclusiv în raport cu procuratura, instanțele de judecată, Oficiul Avocatului Poporului și alte instituții naționale sau internaționale cu competențe pentru monitorizarea și prevenirea relelor tratamente și protecția drepturilor omului.

Caracterul confidențial și sigur al acestor mecanisme este esențial pentru a garanta că persoanele care formulează plângeri sunt protejate împotriva intimidării sau represaliilor. De asemenea, acest aspect este relevant și din perspectiva respectării regimului juridic aplicabil corespondenței ”privilegiate” a deținuților, care, potrivit art. 210 din Codul de executare, trebuie să fie transmisă fără cenzură, monitorizare sau restricții. În ceea ce privește adresările interne, deținuții au la dispoziție boxe separate, marcate cu inscripția „pentru petiții”.

Conform datelor oferite de administrația penitenciarului, instituția a înregistrat 689 petiții în perioada anului 2025. Este important să menționăm că mai mult de 70% din acest număr sunt cereri către administrația instituției cu referire la asigurarea dreptului de a fi informat. Tematicile sunt

abordate de persoanele condamnate în petițiile adresate către administrație țin de: relațiile dintre angajații sistemului penitenciar și deținuți/alte persoane (53 petiții), corespondența și convorbirile telefonice (44 petiții), întrebări legate de executarea pedepsei închisorii (38), condiții materiale și de trai în penitenciare (26), asigurarea dreptului la petiționare și audiență (24) dreptul la muncă (20). Ca și plângeri am putea evidenția - 1 petiție cu referire la asistența medicală și 3 petiții legate de dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

La fel, în 2025 condamnații au adresat către Administrația Națională a Penitenciarelor 111 petiții pe diverse tematici.

Examinarea medicală/documentarea leziunilor

Examinarea medicală la admitere nu este realizată conform standardelor, bazându-se mai mult pe date colectate la intrarea în izolatorul de urmărire penală. Analizând cazurile înregistrate, o parte din acestea au înregistrări în care există suspiciuni că deținutul ar fi fost maltratat, însă este notată explicația acestuia cu referire la proveniența traumatismului (din neatenție a căzut de pe pat”, „nu dorește să spună” etc.), și practic nu se consemnează informații privind coerența între spusele deținutului despre originea leziunii și constatarea medicului, recomandare expusă de CPT în Rapoartele privind vizita din anul 2022 și vizita din anul 2025¹¹.

În registru la rubrica „cauza leziunii/automutilării” în mai multe cazuri nu este descris motivul, ci se descrie tipul leziunii (exemplu, „în regiunea orbitală și parietală edem”, ”la mâna dreaptă echimoză”, ”la umărul stâng escoriație superficială”) sau în general este notat „leziune corporală”). O asemenea practică afectează acuratețea evidenței medicale și administrative, face dificilă verificarea originii leziunilor și reduce capacitatea instituției de a identifica, preveni și investiga eficient eventuale cazuri de violență, abuz sau automutilare, în special în cazul Penitenciarului nr.8 unde personalul medical a menționat că nu are acces la baza de date a ANP privind leziunile corporale, în baza ordinului ANP nr.150 din 13.03.2024. Constatarea și înregistrarea medicală a leziunilor trebuie să fie **detaliată și completă**.

Totodată, analizând datele oferite de către ANP cu referire la leziunile corporale, utilizarea forței și preținse rele tratamente pentru anul 2025, extrase din baza de date electronică, aceasta are 38 înregistrări, număr ce nu corespunde cu numărul înregistrărilor din Registrul de evidență a leziunilor corporale și automutilărilor, în care sunt 69 cazuri înregistrate.

Administrația nu a prezentat Registrul de evidență a recepționării plângerilor privind tortura, tratamentul inuman sau degradant, deși existența acestuia este expres prevăzută de punctul 15 al

---

¹¹ Punct.56 <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-publishes-report-on-its-2022-ad-hoc-visit-to-moldova>

Ordinului comun din 31.12.2013¹². În lipsa unei proceduri unice, cunoscute și aplicate consecvent de toate structurile, devine dificil de verificat dacă toate cazurile și plângerile sunt înregistrate, raportate și investigate conform standardelor legale, ceea ce afectează transparența și credibilitatea mecanismului de protecție împotriva torturii și relelor tratamente.

Acces la avocat

Penitenciarul are adaptate spații pentru întâlniri ale deținuților cu avocații, membrii personalului menționând că nu sunt impedimente pentru deținuți de a avea acces la avocat, însă problema de bază este zona de securitate în care se află instituția penitenciară și ar putea crea dificultăți pentru apărător de a se deplasa. Cu toate acestea, conform datelor oferite de către administrația penitenciară în anul 2025 au fost înregistrate 232 întrevederi cu avocatul/mediatorul și o escortă a unui deținut pentru convorbiri cu avocatul.

Potrivit Regulii 61 din Ansamblul regulilor minime ale Organizației Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela) și punctului 23 din Regulile Penitenciare Europene, administrația penitenciarului are obligația de a facilita accesul deținuților la serviciile unui avocat sau la asistență juridică, fie din cont propriu, fie din contul statului, după caz, înainte de ședințele de judecată. De asemenea, se recomandă organizarea periodică a unor sesiuni de informare juridică accesibile și adaptate, care să explice clar drepturile deținuților în materie de asistență juridică și procedurile prin care acestea pot fi exercitate. În acest sens, CpPT consideră necesară consolidarea mecanismelor de asigurare a asistenței juridice efective pentru deținuți, inclusiv prin facilitarea întâlnirilor directe și confidențiale între avocatul și persoana privată de libertate.

Supraveghere independentă

Instituția penitenciară a fost vizitată de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii în decembrie 2010¹³. Membrii Consiliului au vizitat Penitenciarul nr.8 în anul 2018, 2021 și în luna iunie 2024, în cadrul elaborării unui raport tematic privind securitatea și siguranța în sistemul penitenciar¹⁴. Constatările raportului tematic înscriu Penitenciarul nr.8 printre instituțiile cu risc pentru siguranța deținuților și menținerea securității. La fel, în anul 2021, Penitenciarul a fost vizitat de reprezentanții Oficiului Avocatului Poporului pentru realizarea unui raport special privind

---

¹² Ordinul comun al Procurorului General, ministrului justiției, ministrului afacerilor interne, directorului general al Serviciului Vamal, directorului Centrului Național Anticorupție și ministrului sănătății nr. 77 / 572 / 408 / 639-o / 197 / 1589 din 31 decembrie 2013, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=44302&lang=ro

¹³ Raport către Guvernul Republicii Moldova privind vizita în Republica Moldova efectuată de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratatamentelor Inumane sau Degradante (CPT) în perioada 21-27 iulie 2010, CPT/Inf (2011) 8

¹⁴ <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-siguranta-si-securitatea-detinutilor-in-sistemul-penitenciar-al-republicii-moldova-realitati-si-perspective/>

abuzul sexual al unui deținut¹⁵, iar în anul 2022 a fost vizitat de către Avocatul Poporului. Administrația a prezentat un plan de implementare a recomandărilor din raportul ultimei vizite.

V. Condițiile materiale de detenție

Infrastructura Penitenciarului nr.8 Bender este în cea mai mare parte învechită și depășită, instituția fiind construită 65 de ani în urmă, în perioada sovietică, prin urmare la moment deține un grad înalt de uzură, ceea ce inevitabil afectează condițiile de trai, eficiența măsurilor și procedurilor de securitate și siguranță. Asigurarea condițiilor decente este și mai dificilă când instituția practic este lipsită de facilități (lumină, apă, toaleta afară, sistem de încălzire). În astfel de situații Penitenciarul nr. 8 Bender este dotat cu generatoare diesel care nu asigură necesitatea minimă a consumatorilor/a penitenciarului. Deținuții au acces la energie electrică limitat, timp de 3 ore la fiecare 24 ore.

CpPT atenționează că lipsa prelungită a apei potabile, canalizării și energiei electrice, în măsura în care afectează igiena personală, prepararea hranei, încălzirea, iluminatul și condițiile minime de trai, poate fi calificată drept tratament degradant, mai ales atunci când autoritățile cunosc situația și nu o remediază eficient. În acest sens, Consiliul recomandă administrației penitenciarului, conducerii ANP, Comisiei Unificate de Control a avea prioritar în agendă soluționarea problemelor ce țin de asigurarea cu energie electrică și alte facilități, astfel încât să fie asigurate condițiile de trai și respectate drepturile omului în Penitenciarul nr.8 Bender.

În sectoarele vizitate condițiile materiale de trai **sunt departe de a putea fi numite satisfăcătoare**. Totodată, CpPT a constatat existența unor diferențe vizibile între condițiile de trai din diverse spații de cazare, diferențe care par să corespundă poziției ocupate de condamnați în ierarhia informală din penitenciar. Astfel, unele dormitoare sunt mai spațioase, mai bine mobilate și oferă condiții evident superioare, în timp ce altele prezintă condiții semnificativ mai precare.

Această inegalitate a condițiilor de detenție sugerează existența unui tratament diferențiat, bazat pe apartenența la anumite grupuri informale, ceea ce poate fi calificat drept o formă de discriminare tolerată în practică de către personalul instituției. Segregarea deținuților în funcție de astfel de criterii neoficiale se reflectă direct în plasarea lor în spații de detenție cu condiții materiale considerabil diferite. O asemenea situație a fost observată, în sectorul nr. 2, unde un dormitor foarte spațios găzduia doar 4 persoane, în timp ce într-un spațiu aproape similar erau cazate peste 10 persoane. Mai mult, în mod paradoxal, spațiul în care era concentrat un număr mai mare de deținuți

---

¹⁵ <https://ombudsman.md/post-document/raportul-special-privind-violenta-sexuala-asupra-unui-detinut-in-cadrul-institutiei-penitenciare-nr-8-bender-la-02-iunie-2021-2/>

avea, în realitate, configurația unui coridor din care se făcea accesul către mai multe odăi, ceea ce accentua și mai mult caracterul inadecvat al condițiilor de cazare.

O bună parte dintre dormitoare se află într-o stare materială precară, fiind dotate cu mobilier vechi și uzat, care, în multe cazuri, nu mai corespunde unor condiții minime de locuire. Pereții sunt murdari, iar în unele încăperi sunt vizibile urme de mușegai, ceea ce indică probleme persistente de întreținere, ventilație și igienă. Pardoseala este deteriorată, pe alocuri uzată accentuat, ceea ce contribuie la aspectul general degradat al spațiilor de detenție. În unele celule, echipa de vizită a observat urme de ploșnițe.

Totodată, în multe dormitoare se observă o cantitate mare de obiecte personale depozitate în mod neorganizat, adesea îngrămădite, ceea ce accentuează impresia de dezordine și reduce spațiul efectiv disponibil pentru trai. În ansamblu, aceste elemente creează imaginea unor încăperi slab întreținute, dezorganizate și neigienice, ce nu corespund cerințelor privind asigurarea unor condiții de detenție decente și respectuoase față de demnitatea umană.

Sectoarele nr.1 și nr.2 nu sunt conectate la un sistem de încălzire centralizată, încălzirea spațiilor locative fiind realizată, la momentul actual, prin intermediul sobelor. Această situație afectează condițiile materiale de detenție și capacitatea instituției de a asigura un regim termic adecvat, uniform și sigur în toate spațiile de cazare. Mai mulți deținuți au invocat încălzire foarte slabă, fie insuficiența combustibilului repartizat (lemne, cărbune). Utilizarea sobelor ca sursă principală de încălzire nu poate substitui în mod corespunzător un sistem centralizat, întrucât generează condiții inegale de confort termic și implică riscuri suplimentare pentru siguranță și sănătate. Această modalitate de încălzire poate genera riscuri suplimentare privind siguranța antiincendiară, calitatea aerului din interior și condițiile generale de locuire.

Consiliul salută eforturile administrației penitenciare de a îmbunătăți condițiile de trai prin reparația capitală în izolatorul disciplinar și amenajarea încă a 3 celule și asigurarea lor cu sistemul de căldură, apă și lumină în anul 2025, unde se dețin persoane care au solicitat securitate personală în baza art.206 CE. Totuși, membrii Consiliului au observat în anumite celule igrasie, ceea ce ridică semne de întrebare privind condițiile de întreținere și ventilație a spațiilor. Totodată, sectorul este alcătuit din încăperi înguste, care oferă un spațiu limitat și apăsător pentru persoanele cazate (din cele 8 celule: 3 celule au în jur de 7 m², 3 celule între 8-10 m² și 2 celule între 11-17 m²). Lipsa unei ventilații și a unei aerisiri corespunzătoare face ca aerul din celule, dar și din coridor, să fie închis, greu și dificil de suportat, mai ales în condițiile unei șederi prelungite. La aceasta se adaugă mobilierul învechit, lenjeria de pat uzată și plăpumiile insalubre, elemente care accentuează caracterul necorespunzător al condițiilor de trai din acest sector. De asemenea, lipsa luminii naturale suficiente, precum și insuficiența iluminatului artificial contribuie la crearea unui mediu cu efect negativ atât asupra stării fizice, cât și asupra stării psihice a persoanelor plasate. În ansamblu, aceste deficiențe fac ca spațiile respective să rămână improprii pentru o detenție de durată și incompatibile cu exigențele privind asigurarea unor condiții decente și conforme cu demnitatea

umană, cu atât mai mult cu cât în aceste încăperi sunt deținute persoane care au solicitat protecție și care, prin natura situației lor, se află deja într-o poziție de vulnerabilitate. Consiliul se realizează păreri CPT, expuse în Raportul privind vizita din 2022 - aceste persoane sunt *de facto* pedepsite urmare faptului că au solicitat protecție de ierarhia informală a deținuților. Una din celulele izolatorului disciplinar este sub standardele minime ale detenției, or suprafața sa utilă este de 3,8 metri pătrați (1,67m x 2,3m).

Baia. Deținuții au acces la baie de două ori în săptămână după un grafic stabilit de administrația penitenciarului. La momentul vizitei, în penitenciar era zi de îmbăiere și a fost imposibil de a verifica condițiile băii, însă nu au primit plângeri din partea condamnaților cu referire la condițiile în care fac baie.

Alimentația. În Penitenciarul nr.8 Bender funcționează blocul alimentar, unde este preparată hrana, care ulterior este distribuită deținuților (în celule pentru Blocul nr.4) și cantină (încăpere cu 8 mese a câte 4 locuri fiecare, instalate lavoare pentru respectarea igienei personale și vestiar). Blocul alimentar include spații de preparare a bucatelor, depozite pentru produse, prelucrare și spălare a veselei. Hrana este pregătită la 2 cazane electrice și o tigaie electrică. A fost prezentat meniul instalat în bucătărie, cu tabelul de repartizare a produselor alimentare (per grame) pentru 10 zile, care pe anumite poziții nu implică un meniu diversificat, cina câteva zile la rând conține aceleași bucate. Probele pentru meniu erau cu data de 14.02.2026 (trei zile în urmă) și nu aveau înregistrate orele de preparare. Membrii Consiliului au constatat mai multe neconformități cu normele sanitar-igienice și de siguranță în spațiile bucătăriei, inclusiv igiena deficitară și existența unor elemente incompatibile cu cerințele aplicabile acestui tip de încăperi (de exemplu, apa ce urma a fi utilizată la prepararea ceaiului se păstra jos în ligheane de plastic deschise).

Nu au fost plângeri cu referire la calitatea produselor alimentare. Din fructe au menționat că cel mai des primesc mere.

Apa. Consiliul a recepționat plângeri referitor la calitatea proastă a apei din robinet. Apa folosită în penitenciar este de la fântâna arteziană a instituției, care are miros de motorină și este folosită pentru spălarea hainelor, veselei etc. Apa pentru consum este filtrată. În vizita din iunie 2024 condamnații din casta „umiliților” nu aveau voie să se apropie de filtrul cu apă, aceștia primeau apă filtrată în butelii mari de la condamnații care sunt implicați la muncă. La momentul vizitei astfel de plângeri nu au fost.

VI. Regim și activități

Potrivit Regulilor Nelson Mandela fiecare deținut trebuie să petreacă timpul înafara celulei fiind implicat în activități educaționale, sportive, muncă, recreere, culturale. Standardul prevede minim o

oră de plimbări la aer liber cu posibilitatea de a face exerciții fizice adecvate, accesorii pentru odihnă (scaune) și protecție (ninsoare/ploaie).

În Penitenciarul nr.-8 condamnații se pot deplasa ușor, pe parcursul zilei, la mai multe spații din interiorul penitenciarului și au acces la serviciul medical, blocul administrativ în care se realizează activități de reintegrare socială, bibliotecă etc.

În cazul condamnaților ce se dețin conform art.206 din Codul de Executare, aceștia au acces la majoritatea activităților care sunt în blocul administrativ și medical, însă deplasarea până la aceste spații se realizează doar sub supravegherea personalului din serviciul regim și siguranță.. Boxa de plimbare din izolatorul disciplinar este foarte mică, cu suprafața de 10,5 metri pătrați (4,2m x 2,5m), fără careva echipament care să ofere activități fizice sau de sport. În opinia Consiliului, plimbarea deținutului exclusiv într-o astfel de "boxă de plimbare" poate atinge nivelul unui tratament degradant și este inacceptabilă.

Consiliul îndeamnă administrația penitenciarului să asigure în egală măsură, tuturor deținuților acces la activități ocupaționale, plimbări, comunicare cu familia, muncă, sport astfel încât să se bucure de toate facilitățile/drepturile ca și masa generală a condamnaților.

Potrivit datelor oferite de către administrația penitenciarului, condamnații au avut posibilitatea de a participa la instruirea profesională realizată în comun cu Școala profesională or. Căușeni (37 persoane) și 19 Programe de educație și psiho-sociale (120 deținuți) și de educație (183 persoane), în dependență de nevoile și riscurile individuale identificate în cadrul evaluării inițiale a acestora. Au frecventat biblioteca 61 persoane, au participat la activitățile sportive 70 condamnați (fotbal, haltere, tenis de masă) și 43 persoane s-au implicat în activități de creație artistică.

Cu toate că numărul participanților la programe este impunător, la momentul vizitei nu era nimeni din condamnați implicați în careva activități.

Pe parcursul anului 2025, condamnații au înaintat 34 cereri către comisia penitenciară pentru prezentare conform art.91 din Codul Penal (liberarea condiționată înainte de termen), dintre care 7 au fost acceptate, iar 42 condamnați au înaintat cereri pentru prezentare la aplicarea art.92 din Codul Penal (înlocuirea părții neexecutate cu o pedeapsă mai blândă) din care au fost acceptate la fel 7, nu au fost examinate cereri pentru amnistie.

În penitenciar, la momentul vizitei, erau prevăzute 27 persoane angajate la muncă în sectorul de deservire gospodărească (în 2025 în mediu au fost angajați 32 persoane). La fel anul precedent au fost implicate 50 de persoane la munci neremunerate.

Pe teritoriul penitenciarului este o biserică ortodoxă, preotul fiind angajat civil la funcția specialist educator moral-spiritual. Instituția este vizitată de câteva culte religioase, mai puțin de reprezentanți ai societății civile. Instituțiile naționale de protecție a drepturilor omului, precum și organizațiile neguvernamentale de profil, continuă să aibă un acces limitat în aceste penitenciare. O asemenea situație poate avea consecințe serioase asupra identificării încălcărilor sistemice ale drepturilor persoanelor deținute în Penitenciarul nr. 8 și poate afecta eficiența mecanismelor de protecție a acestora, inclusiv din perspectiva prevenirii represaliilor.

Pe parcursul anului 2025 condamnații au beneficiat de 790 întrevederi, dintre care 271 de scurtă durată și 105 de lungă durată cu rude sau persoane apropiate și 1276 apeluri telefonice.

Deținuții pot efectua apeluri telefonice de pe un telefon mobil (Unite) pus la dispoziție de către administrația penitenciarului. Această măsură este luată având în vedere imposibilitatea tehnică de a instala un aparat de telefonie fixă.

O problemă care a fost constatată în vizita din 2021 de către CpPT este lipsa spațiilor de carantină, în care trebuie să fie plasați condamnații primele zile (până la 14 zile) conform Statutului executării pedepsei de către condamnați.

VII. Sănătate și asistență medicală

Secția medicală a Penitenciarului nr.8 a fost acreditată în 2021. În prezent, Statele serviciului medical al sunt constituite din: șef serviciul medical, medic terapeut la funcția de 0,5; medic stomatolog la funcția de 0,5, medic psihiatru la funcția de 0,5, 4 asistenți medicali (care sunt în ture câte 24 ore), farmacist la funcția de 0,5, și funcția radiolog la funcția de 0,5 - care este vacantă (șeful serviciului medical este specialist radiolog).

Consiliul salută efortul ANP pentru renovarea blocului medical al instituției care a fost modernizat prin Programul național pentru activități de reintegrare, gestionat de Biroul politici de reintegrare, cu accent pe asigurarea unui sistem autonom de alimentare cu energie electrică, inclusiv instalarea unui generator de rezervă care asigură independența energetică a secției medicale. La fel blocul este amenajat cu cele mai necesare instalații medicale, mobilier, tehnică radiologică și stomatologică etc.

Această intervenție are o importanță deosebită, mai ales într-o instituție amplasată într-o zonă cu vulnerabilități de securitate și cu dificultăți obiective de aprovizionare și funcționare. Într-un asemenea context, existența unui serviciu medical funcțional, bine dotat și autonom din punct de vedere energetic reprezintă nu doar o îmbunătățire a infrastructurii, ci o garanție esențială pentru protecția vieții și sănătății persoanelor private de libertate. CpPT reiterează standardele CPT care stabilesc câteva reguli de bază pentru serviciile de sănătate în penitenciare, prima fiind

accesibilitatea acordării serviciilor de îngrijire medicală, care trebuie organizată așa încât să permită să răspundă solicitărilor de consult fără nicio întârziere¹⁶.

Un serviciu medical modernizat este important prin funcționalitatea sa în mod continuu, inclusiv în situații de instabilitate sau întrerupere a serviciilor de bază. Asigurarea unui sistem autonom de alimentare cu energie electrică, inclusiv prin instalarea unui generator de rezervă, oferă secției medicale independență energetică și permite menținerea activității medicale chiar și în condiții dificile. Aceasta este o garanție practică pentru continuitatea asistenței medicale, păstrarea medicamentelor și funcționarea echipamentelor esențiale. Totodată, dotarea blocului medical cu instalațiile necesare, mobilier adecvat, tehnică radiologică și alte echipamente indispensabile contribuie la creșterea capacității instituției de a acorda asistență medicală primară și de urgență în condiții mai bune, reducând dependența de transferuri externe și sporind promptitudinea intervenției medicale. Într-o zonă de securitate, unde deplasările, aprovizionarea și accesul la servicii externe pot fi dificile sau cu întârziere, existența unui serviciu medical modern capătă o valoare strategică, fiind esențială pentru stabilitatea instituției și pentru respectarea dreptului la sănătate al deținuților.

În anul 2025, serviciul medical a finisat înregistrarea cu acreditarea aparatului pentru radiografii, model performant care urmează în 2026 să asigure examinarea condamnaților din toate instituțiile penitenciare în special pentru depistarea și verificarea afecțiunilor pulmonare, inclusiv a tuberculozei.

Este de menționat că examinarea la admitere¹⁷ este superficială, fiind realizat un control medical de bază, nu o evaluare inițială concretă, conform procedurilor operaționale¹⁸. CpPT recomandă elaborarea unui formular de screening inițial standardizat¹⁹ pentru evaluarea inițială a persoanelor private de libertate.

Înregistrarea leziunilor corporale rămâne, de asemenea, una superficială și nu respectă pe deplin cerințele Protocolului de la Istanbul. Registrul electronic, din relatările angajaților nu poate fi implementat, iar între datele din Registrul privind leziunile corporale și automutilări și cel electronic sunt neconcordanțe, în registrele fizice fiind consemnat un număr mai mare de leziuni decât în sistemul electronic.

CpPT recomandă instruirea continuă a personalului medical în domeniul documentării leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”, 2022) și Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind

---

¹⁶ Norme CPT <https://www.refworld.org/cgi-bin/tehis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4d78829d2>

¹⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=151094&lang=ro#

¹⁸ <https://rm.coe.int/090000168097c735>

¹⁹ <https://rm.coe.int/organisation-and-management-of-health-care-in-prison-ro/1680a9bf5f>

aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

Conform informațiilor oferite de către administrația instituției și în baza analizei registrelor disponibile, în anul 2025 au fost înregistrate 31 cazuri de automutilare, 10 dintre care, comise de aceeași persoană. Analizând motivele automutilărilor, oferite de către condamnați, observăm că cea mai mare parte din acestea țin de lipsa de comunicare cu personalul („supraveghetorul nu a reacționat la solicitare”, „angajatul nu a înregistrat cererea”, „nu s-a permis la timp pentru a lua tratament în serviciul medical”, „nu a permis apel” etc). În acest sens, Consiliul nu a identificat un mecanism clar și funcțional de intervenție în cazurile de automutilare, care să includă atât asistarea imediată a persoanelor implicate, cât și examinarea efectivă a problemelor invocate de acestea. Lipsa unui asemenea mecanism face ca actele de automutilare să fie tratate mai degrabă ca simple incidente izolate, fără o analiză suficientă a cauzelor care le-au generat și fără adoptarea unor măsuri menite să prevină repetarea unor astfel de situații.

Chiar de la începutul anului 2026, în serviciul medical au fost înregistrat un număr mare de adresări ale condamnaților ceea ce indică pe de o parte existența unor necesități sporite de asistență medicală în instituție, și pe de altă parte, faptul că persoanele private de libertate manifestă încredere în personalul medical și apelează frecvent la acesta atunci când au probleme de sănătate.

Nr. d/o	Maladiile înregistrate:	Anul 2024	Anul 2025
1.	Cardio-vascular	25	19
2.	Aparatul respirator	53	28
3.	Gastrointestinale	31	30
4.	Dereglări psihice	108	149
5.	HIV infectați	4	4
6.	Hepatita	22	23
7.	Sechele posttuberculoase	18	24
8.	Narcomanie	30	32
9.	Alcoolism	25	51
10.	Genito-urinar	5	6

Una din provocările cele mai mari este creșterea numărului condamnaților cu probleme de sănătate mintală, inclusiv dependența de alcool și droguri. Deținuții cu tulburări mintale sunt vulnerabili la violență fizică și psihologică în mediul penitenciar. Aceste vulnerabilități sunt agravate de lipsa tratamentului adecvat, de stigmatizare și de condițiile dure ale detenției. În aceste condiții, abordarea cazurilor de sănătate mintală și dependență trebuie să fie una interdisciplinară, prin implicarea coordonată a personalului medical, psihologului, asistentului social și a personalului de supraveghere.

O asemenea intervenție este necesară pentru evaluarea corectă a nevoilor, aplicarea tratamentului adecvat, prevenirea victimizării și reducerea riscurilor pentru siguranța persoanei și a mediului penitenciar.

Secția medicală este amplasată în bloc separat, care nu este acomodat pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, fapt ce poate cauza impedimente suplimentare în accesarea serviciilor medicale.

VIII. Grupurile vulnerabile

Persoanele cu dizabilități

În conformitate cu Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD), statul are obligația de a asigura „acomodări rezonabile” persoanelor cu dizabilități aflate în detenție, iar neimplementarea acestor adaptări necesare și adecvate, în lipsa unei justificări obiective, constituie discriminare pe criteriu de dizabilitate prin neasigurarea acomodării rezonabile²⁰.

La momentul vizitei în instituție se dețineau 6 persoane cu dizabilități, dintre care: 3 deținuți cu grad sever de dizabilitate.

Nici un bloc din cadrul instituției penitenciare nu este adaptat conform standardelor naționale pentru persoane cu dizabilități locomotorii.

Menționăm că potrivit Reguli 5 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela)²¹, administrația penitenciarelor trebuie să întreprindă toate măsurile rezonabile de cazare și ajustări pentru a asigura ca deținuții cu dizabilități fizice, mintale sau alte dizabilități să beneficieze pe bază egală de acces deplin și eficient la viața din cadrul penitenciarului.

IX. Sinteza constatărilor generale

În urma vizitei realizate de către membrii CpPT s-au conturat câteva constatări esențiale:

- administrația penitenciarului a cooperat cu membrii Consiliului, oferind acces neîngrădit în toate spațiile/celulele și încăperile cu altă destinație din incinta penitenciarului;
- există dificultăți în ceea ce privește plasarea deținuților în penitenciar, precum și transferul acestora către alte instituții penitenciare din republică. În același timp, persistă probleme și în ceea ce privește transportarea produselor alimentare și altor bunuri necesare desfășurării activității instituției, din cauza amplasării acesteia pe un teritoriu care nu se află sub controlul autorităților constituționale;

²⁰ <https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd>

²¹ The United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, disponibil în limba engleză pe următorul link https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/GA-RESOLUTION/E_ebook.pdf

- accesul transportului cu bunuri către instituție este restricționat începând cu anul 2008, de către structuri de facto din regiunea transnistreană, fiind condiționat de achitarea unor taxe vamale neprevăzute de cadrul legal național.
- consiliul constată existența unor impedimente în exercitarea dreptului persoanelor private de libertate de a menține legătura cu familia. Rudele deținuților sunt supuse unor proceduri restrictive și, în practică, unor acțiuni de interogare și intimidare, fapt ce descurajează efectuarea vizitelor. Aceste practici constituie ingerințe nejustificate în dreptul la viață familială, afectând contactele regulate dintre deținuți și familiile acestora
- înregistrarea leziunilor corporale rămâne una superficială și nu respectă pe deplin cerințele Protocolului de la Istanbul. Registrul electronic nu se implementează, iar datele din Registrul privind leziunile corporale și automutilări și cel electronic prezintă neconcordanțe.
- procedura actuală de ridicare a corespondenței externe poate afecta garanțiile privind accesibilitatea și confidențialitatea mecanismelor externe de plângere, precum și buna funcționare a acestora
- rămân actuale problemele legate de lipsa centralizată de apă potabilă, canalizare și energie electrică ceea ce generează disfuncționalități sistemice în asigurarea condițiilor de detenție conforme standardelor minime;
- dependentă de surse alternative de energie afectează exercitarea unor drepturi fundamentale ale persoanelor private de libertate, inclusiv accesul constant la informație prin mijloace audiovizuale. În lipsa energiei electrice permanente, accesul la televiziune este limitat, fiind substituit prin panouri informative și acces la publicații periodice în cadrul bibliotecii penitenciarului
- a fost modernizat și amenajat blocul medical al instituției, inclusiv instalarea unui generator de rezervă care asigură independența energetică a secției medicale;
- a fost instalat un sistem de purificare a apei din fântâni arteziene;
- a fost realizată reparația capitală în izolatorul disciplinar și amenajarea încă a 3 celule, asigurarea lor cu sistemul de căldură, apă și lumină;
- mijloacele de transport utilizate pentru escortarea persoanelor private de libertate continuă să nu fie adaptate pentru efectuarea transportului în condiții de siguranță și securitate;
- subcultura infracțională prezintă cel mai mare risc pentru siguranța deținuților;
- distribuția inechitabilă a spațiului de locuit între deținuți;
- odată cu creșterea numărului de persoane private de libertate (+52 condamnați), a crescut numărul de leziuni și incidente;
- condiții materiale de detenție nesatisfăcătoare din spațiile de trai;
- deținuții dispun de energie electrică 3 ore din 24 ore;
- nu a fost identificat un mecanism clar și funcțional de intervenție în cazurile de automutilare, care să includă atât asistarea imediată a persoanelor implicate, cât și examinarea efectivă a problemelor invocate de acestea;
- nevoia unei abordări interdisciplinare în identificarea, tratamentul și recuperarea problemelor de sănătate mintală;

- datele cu referire la leziunile corporale, confirmă leziuni tipice violenței între deținuți: hematoame la față și ochi, traumatisme la mâini/picioare;
- în instituție nu există celule pentru carantină. Deținuții sunt repartizați direct în celule, fără perioada de supraveghere epidemiologică necesară până la 14 zile;
- nu există spațiu adaptat pentru persoanele cu dizabilități;
- personalul medical poartă halatele, fapt care poate contribui la consolidarea încrederii persoanelor private de libertate și îmbunătățirea relațiilor medic-pacient.

XI. Statutul implementării recomandărilor CpPT anterioare

Ultima vizită a CpPT în Penitenciarul nr.8, reflectată într-un raport separat de vizită, a fost efectuată în iunie 2021²², însă o bună parte din recomandări rămân actuale și în anul 2026. În acest sens, considerăm oportun a menține următoarele recomandări:

Ministerului Justiției:

- Facilitarea asigurării Penitenciarului nr. 8 Bender cu accesul la căldură suficientă pe timp de iarnă, accesul la apă potabilă de calitate, energie electrică constantă.

Administrația Națională a Penitenciarelor:

- Facilitarea asigurării ca deținuții să mențină o legătură adecvată cu exteriorul (în afara penitenciarului), inclusiv să dezvolte relațiile cu familiile, cât mai normal posibil, astfel ca deținuții să aibă posibilitatea să comunice cu familiile lor și cu prietenii lor, la intervale regulate (asigurarea cu vizite, corespondență, convorbiri telefonice);
- Identificarea (și monitorizarea) permanentă a unor proceduri clare, securizate și în siguranță (atât pentru deținuți, cât și pentru personalul penitenciar) privind transportarea deținuților spre/de la Penitenciarul nr. 8 Bender;
- Reevaluarea repartizării deținuților în sistemul penitenciar în vedere unei mai bune siguranțe și securități a deținuților, luând în calcul și amplasate penitenciarului în raza teritorială apropiată domiciliului/familiei deținuților;
- informarea/instruirea personalului despre prevederile art. 166(1) din Codul penal RM și despre procedurile obligatorii indicate în Ordinul (comun) nr. 77 din 31.12.2013.

Penitenciarul nr.8 Bender

- Identificarea unor proceduri/mecanisme clare în cadrul Penitenciarului nr. 8 Bender privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații de tortură.
- Asigurarea consultației psihologului și medicului psihiatru pentru fiecare caz de automutilare în vederea identificării persoanelor care necesită asistență medicală și suport psihologic.

²² <https://ombudsman.md/post-document/raportul-special-privind-violenta-sexuala-asupra-unui-detinut-in-cadrul-institutiei-penitenciare-nr-8-bender-la-02-iunie-2021-2/>

Comentarii specifice și recomandări actualizate

Guvernului RM, Ministerului Justiției și Biroului de Reintegrare

1. A pune în agenda Comisie Unificate de Control ca prioritate asigurarea Penitenciarului nr.8 Bender cu servicii comunale esențiale, în special energie electrică continuă, apă potabilă de calitate, canalizare și încălzire adecvată, inclusiv prin identificarea unor soluții interinstituționale și operaționale care să reducă dependența instituției de condițiile specifice zonei de securitate.
2. Remedierea, în mod prioritar, problemei transportării deținuților prin identificarea unor proceduri și mijloace de escortare conforme standardelor de siguranță, sănătate și demnitate.
3. Reorganizarea sistemului de sănătate în penitenciare, în vederea asigurării independenței actului medical și asigurarea accesului deținuților la servicii medicale accesibile, acceptabile, disponibile și de calitate, astfel încât, să fie asigurat accesul nediscriminatoriu la asistență medicală, în condiții sigure, confidentiale și în timp util, conform necesităților de sănătate.
4. Implementarea integrală a Planului de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024 – 2027;
5. Consiliul recomandă Guvernul Republicii Moldova și Biroul pentru Reintegrare să întreprindă măsuri coordonate pentru eliminarea restricțiilor nejustificate și prevenirea oricăror forme de intimidare a rudelor, în vederea asigurării exercitării efective a dreptului la viață familială.

Administrația Națională a Penitenciarelor:

1. Asigurarea transportării deținuților în condiții conforme cerințelor de securitate și siguranță, inclusiv prin utilizarea mijloacelor adecvate și respectarea procedurilor aplicabile, în vederea protejării deținuților și a personalului de escortă.
2. Identificarea unei soluții pentru a garanta respectarea cerințelor de accesibilitate, confidențialitate și securitate a mecanismelor externe de plângere.
3. Elaborarea unor proceduri unice cu referire la categorisirea și repartizarea deținuților;
4. Îmbunătățirea infrastructurii instituțiilor penitenciare, prin compartimentarea dormitoarelor mari în spații mai mici.
5. Facilitarea asigurării ca deținuții să mențină o legătură adecvată cu exteriorul (în afara penitenciarului), inclusiv și să dezvolte relațiile cu familiile, cât mai normal posibil. Astfel ca deținuții să aibă posibilitatea să comunice cu familiile lor și cu prietenii lor, la intervale regulate (asigurarea cu vizite, corespondență, convorbiri telefonice).
6. Implementarea integrală a Planului de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024 – 2027;
7. Documentarea și raportarea deplină a leziunilor corporale în corespundere cu Protocolul de la Istanbul și prevederile Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 privind aprobarea

Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

8. Elaborarea unor proceduri de colaborare între specialiști (abordare multidisciplinară) în vederea oferirii serviciilor integrate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.
9. Instituirea un mecanism funcțional pentru cazurile de automutilare, care să nu se limiteze la înregistrarea incidentului, ci să includă intervențiile specialiștilor și remediarea problemelor care au declanșat comportamentul.
10. Monitorizarea sistematică a situației și întreprinderea măsurilor instituționale pentru facilitarea accesului rudelor la instituție, inclusiv prin consolidarea mecanismelor de cooperare cu autoritățile competente și raportarea promptă a impedimentelor identificate.
11. Asigurarea accesului efectiv la asistență medicală calificată, inclusiv prin facilitarea transferului în instituții medicale specializate, implementarea programelor de tratament necesare (inclusiv substituție cu metadonă) și organizarea sigură a gestionării deșeurilor medicale, conform standardelor sanitare aplicabile.
12. Instruirea continuă a personalului medical și nonmedical în domeniul documentării leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse cu cruzime, inumane sau degradante”) și Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.
13. Elaborarea și implementarea unui plan de acțiuni cu termene concrete, în vederea eliminării impedimentelor existente și garantării aprovizionării continue a instituției.

Penitenciarul nr.8 Bender:

1. Elaborarea Planului instituțional de redresare a aspectelor invocate de CpPT în cadrul vizitelor realizate cu remiterea lui în termen de 30 de zile de la primirea acestui Raport.
2. Informarea deținuților cu privire la drepturi, instituțiile externe competente și modalitățile de sesizare, prin panouri informative suplimentare, sesiuni de informare și materiale accesibile.
3. Facilitarea asigurării ca deținuții să mențină o legătură adecvată cu exteriorul (în afara penitenciarului), inclusiv și să dezvolte relațiile cu familiile, cât mai normal posibil, astfel ca deținuții să aibă posibilitatea să comunice cu familiile lor și cu prietenii lor, la intervale regulate (asigurarea cu vizite, corespondență, convorbiri telefonice).
4. Repartizarea uniformă și neacceptarea diferențierii în condiții de trai a persoanelor private de libertate, astfel încât să fie asigurate standardelor CPT cu referire la spațiu și condițiile de trai pentru condamnați.

5. Identificarea unei soluții pentru a garanta respectarea cerințelor de accesibilitate, confidențialitate și securitate a mecanismelor externe de plângere și să ofere garanții reale de protecție împotriva intimidării sau represaliilor.
6. Asigurarea documentării leziunilor corporale în deplină conformitate cu Protocolul de la Istanbul și Ordinul comun nr. 77 din 2013.
7. Identificarea și amenajarea spațiului de carantină.
8. Compartimentarea spațiilor mari ("baracă") în celule mici.
9. Eliminarea oricărei forme de segregare informală a deținuților, inclusiv pe criterii de stare de sănătate sau statut informal, cu asigurarea faptului că orice separare este legală, justificată și documentată.
10. Îmbunătățirea condițiilor de detenție și crearea unor condiții prielnice de trai prin reparația celulelor, schimbarea mobilierului vechi, procurarea seturilor noi de lenjerie de pat, reparația spațiilor sanitare etc.
11. Implicarea condamnaților atât în activități de reintegrare, cât și la munci, fie ele remunerate sau neremunerate.
12. Acomodarea rezonabilă a infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități aflate în detenție.

La final, Consiliul pentru Prevenirea Torturii subliniază că va monitoriza îndeaproape implementarea acestor recomandări. În spiritul mandatului său de prevenire, CpPT își exprimă disponibilitatea de a continua dialogul constructiv cu conducerea ANP/P-8 și cu autoritățile competente, astfel încât toate standardele privind tratamentul uman și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor instituționalizate să fie pe deplin atinse. Progresele și eventualele dificultăți în îndeplinirea recomandărilor vor face obiectul unor vizite sau ședințe de urmărire (follow-up) în viitor.

În acest context, mizăm pe informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor menționate supra sau a măsurilor și termenii de implementare a acestora, potrivit reglementărilor legale.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii la ședința din 30 aprilie 2026.

Raportul se semnează de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii